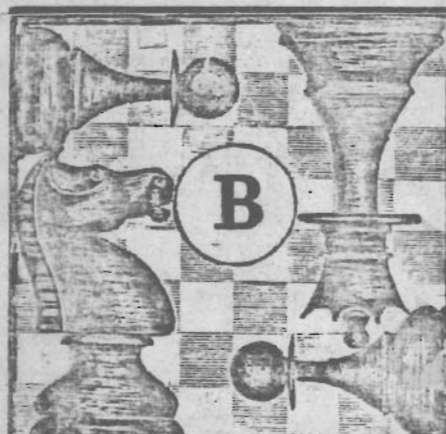
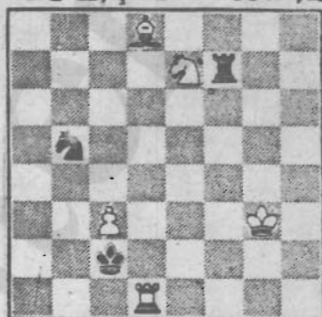

FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE ȘAH

BULETIN
PROBLEMISTIC
AL COMISIEI CENTRALE
DE STUDII ȘI PROBLEME

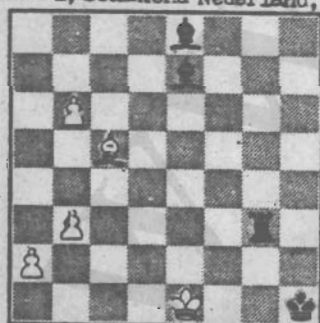

NICOLAE MICU
Premiul II, Șahmativ SSSR, 1989

Alb câștigă

NICOLAE MICU
Premiul I, Schakend Nederland, 1990

Remiză

1991

NR. 56

Coperta noastră:

Resultatele ultimelor mari concursuri internaționale de studii au impus atenției un autor român, care s-a remarcat prin câteva succese de prestigiu. Este vorba de profesorul universitar Nicolae MICU, proaspăt maestru al sportului, compozitor ale căror studii se remarcă prin originalitatea ideilor și forma artistică de exprimare. Ne face plăcere să prezentăm cititorilor noștri două din lucrările sale recent distinse peste hotare.

În prima diagramă soluția se încheie cu un mat surprinzător dat de bateria T/N creată de alb în cursul jocului: 1.c4 Ca3 2.Td4 Rc3 3.Cc5 Tg7+! (3...C:c4 4.T:c4+ R:c4 5.Ce5+) 4.Rf4! (Mutare fină. Greșit 4.Rf3? C:c4 5.Nf6 Tf7! 6.T:c4+ R:c4 7.Ce5+ Rd5 8.C:f7 Re6) 4...C:c4 5.Nf6 Tg2! (5...Tf7 6.Rg5 Rb3 7.T:c4 etc.) 6.Rf3 Td2! (6...Tc2 7.Td8+; 6...Ta2 7.Td8+ Rb3 8.Tb8+ Ra3 9.Ne7+ etc.) 7.Td3+! (Poanta!) 7...R:d3 8.Cb4+.

Legarea și dezlegarea succesivă a nebunului alb este tema studiului următor laureat la concursul revistei olandeze: 1.b7 Nh4! 2.Nf2! (2.Rd1? Nh5+ 3.Rc2 Tg2+ și 4...Ng3; 3.Rc1? Ng5+ și 4...Nf4) 2...Tg1+ 3.Rd2 Ng5+ 4.Ne3 Tg2+ 5.Rc3 Nf6+ 6.Nd4 Tg3+! (6...Nd4 7.R:d4 Td2+ 8.Rc5 Td8 9.Rb6=) 7.Rb4! Ne7+ 8.Nc5 Tg4+ 9.Ra5 Nd8+ 10.Nb6 Tg5+ 11.Ra6 Nb5+ 12.Ra7! Tg7 13.Nd8 Nc6 14.Nc7! T:c7 15.Rb6, remiză. O mișcare sistematică de toată frumusețea, în care sînt angrenați regele și nebunul alb, turnul și nebunul negru.

A N U N Ţ

Colaborările pentru „B.P.” se vor trimite la următoarele adrese:

ARTICOLE	Ing. Valeriu PETROVICI	Str. Baba Novac nr. 18 bloc 24B, ap. 48 74525 - BUCUREȘTI - 77
CORESPONDENȚA		
COMPOZIȚII INEDITE	Ing. Nicolae CHIVU	Soseaua Pantelimon 245 bloc 51, sc.B, ap.88 73542 - BUCUREȘTI
DEZLEGĂRI	Ing. Nicolae ONCESCU	Str. Enăchiță Văcărescu nr.19 etaj 2, ap.4 70528 - BUCUREȘTI

CU OCAZIA NOULUI AN 1992, REDACȚIA REVISTEI

- BULETIN PROBLEMISTIC -

UREAZĂ CITITORILOR SĂI UN CĂLDUROS

LA MULȚI ANI !

multă să fie preluate în Germania (echipa B. Ellinghoven și D. Blondel), urmînd ca o decizie finală să fie lăsată anul viitor.

3.- În timpul sesiunii au fost rezervate două zile pentru desfășurarea celui de-al IV-lea Campionat mondial de dezlegări pe echipe. Primele locuri: 1. U.R.S.S. /144 puncte/ 2. Germania /136 puncte/ 3. Anglia /130 puncte/. La individual locul I a revenit, ca și acum un an, lui G. Evseev (U.R.S.S.), un dezlegător tînăr, extrem de talentat.

4.- Comisia a acordat următoarele titluri internaționale:

a) Titlul de arbitru internațional: VL. Koš (Cehoslovacia) pentru 3 și studii, C. Sydenham (Anglia) pentru 2+.

b) Titlul de maestru de onoare la compoziție: A. Koldijk (Olanda) și J. Zeller (Franța).

c) Titlul de mare maestru la dezlegări: G. Evseev (U.R.S.S.).

d) Titlul de maestru internațional la dezlegări: J. Nunn (Anglia) și S. Rumiantsev (U.R.S.S.).

5.- Pentru completarea biroului de conducere a Comisiei a fost organizată o ședință de alegere a celui de-al 3-lea vicepreședinte. În urma scrutinului secret a fost desemnat pe acest post Petko Petkov (Bulgaria).

6.- Ca ocazia desfășurării Congresului a fost decernat primul premiu OSCAR pentru cel mai bun studiu al anului 1986. Votul a fost acordat de către membrii subcomisiei de studii din cadrul Comisiei de compoziție sahista P.I.D.B. (J. Roycroft, G. Nadareishvili, V. Neidze, J. van Reek, J. Rusinek, V. Nestorescu). Acest prestigios premiu urmează să fie atribuit în fiecare an de acum încolo.

Iată, în diagrama alăturată, studiul anului 1986, o creație de mare valoare artistică, în care câștigul se obține printr-o frumoasă și originală manevră sistematică:

1.f7! Tf6 2.Nc4 Nb5 3.Nb3! Nd3 (3...d5 4.N:d5 Nc6 5.f2+ Rb1 6.Ta6) 4.Tg8! Nc2 5.Nc6 Nf5 6.Tg1+ Nb1 (6...Rb2 7.Tf1) 7.Rb6! Rb2 8.Tg8 Nf5 9.Tg2+ Nc2 10.Rc7 Rc3 11.Tg8 Nf5 12.Tg3+ Nd3 13.R:d6 și câștigă

7.- În săptămîna consacrată Congresului au fost organizate și cîteva concursuri de compoziție pe termen scurt sau fulger, care au reunit mare parte din compozitorii prezenți la reuniune (realizările acestor concursuri sînt date separat în cele ce urmează).

Pentru prima dată s-a organizat și o „întrecere” privind întocmirea unei liste tematice în domeniul studiilor, distincția fiind acordată semnatarului acestor rînduri.

8.- Viitoarea sesiune a Comisiei va avea loc în Germania la Bonn, în perioada 22-29 august 1992.

V. DOLGOV &
V. MAKSIMOVSKI
Premiul I
Memorial A.Troitzki, 1986

(4+5) Alb câștigă

Virgil NESTORESCU

• • • • •

CONCURSURILE PE TERMEN SCURT SAU FULGER ORGANIZATE CU OCAZIA CONGRESULUI

A) Concursuri fulger

PROBLEME CU MAT ÎN DOUĂ MUTĂRI. Tema propusă: Cel puțin două curse în care prima mutare a albului să se facă pe același câmp.

Premiul I - H. Prins, o reușită combinare a temelor Hannelius, Grimshaw, Rublis, pseudo le Grand: 1.e8d7? (2.Dg2+) 1...Cd6, Ce7, Tb4, g2, T:c3 2.Tb5, Dd7, To5, C:f4, ?; 1.e8c7? (2.Te5+) 1...e:f5, De7, g:f4, N:c3 2.Dg2, C:c7, Cf4, ?; 1.Tc:c6! (2.e4+) 1...Tc3, Nc3, Cd6, f:e6 2.Te5, Dg2, Ted6, D:e6+.

Premiul II - F. Simoni, Muturi schimbate într-o poziție modernă: 1...N:e4, Cf5 2.T:e4, T:f5+; 1.C4e5? (2.g3+) 1...N:e4, D:d3, Cf5 2. Dc1, C:d3, ? 1.C7e5? (2.g3+) 1...Cf5, D:d3, N:e4 2.Df5, C:d3, ?; 1.Cd2! (2.g3+) 1...N:e4, Cf5, D:d3, g:h4 2.T:e4, T:f5, D:b8, N:h6+.

Mențiune de onoare I - J. Paavilainen, o prezentare economică a te-

PREMIUL I
H. PRINS

13-12 2

PREMIUL II
E. SIMONI

14-10 2

M.O. I.
J. PAAVILAINEN

7-7 2

M.O. II
V. CEPIJNII

5-3 2

milor Hannelius-Dombrowskis: 1.Nf6? (2.C:b6/2.Cb2#) 1...Cc3!; 1.Tc5? (2.C:b6/Cb2#) 1...Cd6!; 1.Tb3! (2.Nb5#) Cd6, Cc3 2.C:b6, Cb2#.

Mențiune de onoare II - V. Cepijni, o spirituală dublă prezentare a temei cu Grimshaw alb: 1.Ng2? N~!; 1.Tg2? N:f3!; 1.Nf2? N~!; 1.Lc2? N:f3! 1.Nh4! N~; N:f3 2.T:d2, N:f3#.

PROBLEME CU MAT AJUTOR IN DOUA MUTARI. Cerință: tema olandeză - deschiderea liniei de acțiune a unei figuri albe atit de către alb cit și de către negru.

Premiul I - P. Petkov, o problemă armonioasă excelentă, prezentind în cele două soluții tema olandeză dublată, combinată cu interferențe, dezlegare, închideri de linii și antidual: I/ 1.Cb8 Ne7 2.Cb3 Cb7#; II/ 1.Cd4 Te6 2.Cd3 Cdc4#.

Premiul II - R. Ellinghoven, R. Gruber, H. R. Rehm, de asemenea o problemă bună, dar numai de două ori tema - în cele două soluții: a) 1.Lh5 Dh8 2.D:c4 Ce4#; b) 1.Nd5 Dc8 2.Nd2 Ccb5#.

Premiul III - P. Bakker, din nou de două ori tema olandeză dublată cu frumoase mutări ale damei, însă prea mare diferență între pozițiile ge-

PREMIUL I
P. PETKOV(5+10) aj. 2#
2 soluțiiPREMIUL II
R. E. H. G. & H. P. R.(6+8) aj. 2#
b) Cf6 → c7PREMIUL III
P. BAKKER(8+6) aj. 2#
b) -Nc2, +Cag4MENȚIUNE DE ONOARE
A. BENEDEK(7+9) aj. 2#
b) .c2 → c3

menilor. a) 1.D:e2 Tb2 2.D:d3+ N:d3#; b) 1.D:g3 Tg6 2.Dh2 C:h2#.

MENȚIUNE DE ONOARE - A. Benedek, se remarcă jocul damei albe care trebuia să se deplaseze pe liniile tematice: a) 1.Rc3 Dh2 2.Dc4 Gd1#; b) 1.Bh5 Dh3 2.Rc4 Ce7#.

B Concursuri pe termen scurt.

PROBLEME CU MAT IN DOUA MUTARI. Cerință: existența a cel puțin unei curse respinse de cel puțin două mutări negre.

Premiul I - B. Zappas, trei curse sînt respinse de două din cele trei apărări posibile ale negrului, respingerile formînd un ciclu: 1.Gg4? (2.Td4/Td3#) 1...Ta:d3, Tf:d3, C:d3! (A,B,C); 1.Ce4? C:d3 2.D:f3#; 1...Ta:d3, Tf:d3! (A,B); 1.Gd1? Ta:d3 2.Cde3#, 1...Tf:d3, C:d3! (B,C); 1.Cf1? Tf:d3 2.Cf:g3#, 1...C:d3, Ta:d3! (C,A); 1.C:d5! Ta:d3, Tf:d3, Cd3 2.Ce3, C:g3, Tb4#.

Premiul II - T. Kallio, de asemenea două respingeri ciclice și un bun joc suplimentar: 1.Be1? (2.Be4#) C8f6 2.D:e6#, 1...Cd6, C:e7! (A,B); 1.Db2? (2.Dg2#) Cd6 2.Ca7#, 1...C:e7, C8f6! (B,C); 1.Bg3? (2.Bd5#) C:e7 2.Cb4#, 1...

PREMIUL I
B. ZAPPAS

(9+12)

PREMIUL II
T. KALLIO

2# (10+8)

PREMIUL III
F. SIMONI

2# (11+13)

M.O. I
R. BAIER

2# (10+12)

2#

C8f6, Cd6!(C, A); 1. De3! (2. Dd5#) Cd6, C:e7, C8f6, Cd#; T:e8 2. Qx7, Cd4, D:e6, e8C, Qe6

Premiul III - F. Simoni, două respingeri ciclice dar o poziție prea încrețită: 1. Dg5? (2. f3#) Dd1, T:f2!(A, B); 1. Ce4? T:f2, Ce5!(B, C); 1. Qd5? Ce5, Dd1!(C, A); 1. Cf1! (2. f3#) Dd1, T:f2, Ce5 2. D:c6, D:d3, T8:d4#.

Mențiune de onoare I - R. Baier, interesantă eliminare a apărărilor și a maturilor: 1. Dd6? (2. D:e5#) Dg3, T:d6, Td5, D:f6 2. Cg5, C:d6, ?, ?; 1. Dg5? Tc5, D:g5, Dg3, Te6 2. Cd6, C:g5, ?, ?; 1. Dc3! (2. D:e5#) Dg3, Tc5, D:f6, Te6 2. Cg5, Cd6, D:el, D:c4#.

- PROBLEME CU MAT AJUTOR IN DOUA MUTARI. Cerința: într-una din soluții, o piesă albă (A) capturează o piesă neagră (B); într-altă soluție, piesa neagră (B) capturează piesa albă (A).

Premiul I - G. Rol, P. v. d. Heuvel, C. Vermissen, de patru ori tema, cu bune motive ale mutărilor: I/ 1. Cd5 Ce3 2. N:f5 C:f5#; II/ 1. N:g2 Dd5 2. Cf5 D:g2#; III/ 1. C:g2 Dd5 2. Nf5 D:g2#; IV/ 1. C:f5 Ce3 2. Nd5 Cf5#.

Premiul II - G. Smits, de trei ori tema, cu o armonioasă deplasare ciclică a mutărilor: a) 1. T:e4 N:c4+ 2. Rd4 C:e6#; b) 1. N:b5 C:e6 2. Rc4 Td4#; c) 1. C:f8 T:d4 2. Re6 N:c4#.

Premiul III - IV - P. Petkov, de două ori tema; o bună construcție cu interferențe, deschideri de linii și legări: I/ 1. N:e7 C:f4 2. Nh4 Ch3#;

PREMIUL I

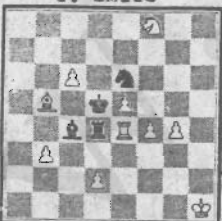
G. R., P. v. d. H. & C. V.

(8+8)

aj. 2#
4 soluții

PREMIUL II
G. SMITS

(10+4)

aj. 2#
b) b3→a2
c) b3→f6

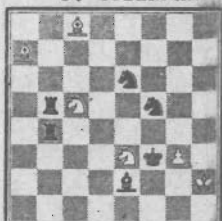
PREMIUL III/IV
P. PETKOV

(6+8)

aj. 2#
2 soluții

PREMIUL III/IV
C. SYDENHAM

(6+6)

aj. 2#
2 soluții

II/ 1. C:e6 N:f6 2. Cg7 Nd4#.

Premiul III - IV - C. Sydenham, aproape aceeași ca precedentă: I/ 1. Cc5 C:f5 2. Ce4 Ch4#; II/ 1. C:e3 C:e6 2. Qd5 Cg5#.

Arb. trajul celor patru concursuri a fost asigurat de doi apreciați compozitori olandezi, frații le Grand, ale căror scurte comentarii au însoțit soluțiile primelor patru probleme clasificate la fiecare secție, prezentate mai sus.

=====

De ce vă place o problemă de şah?

=====

Întrebarea este echivalentă cu "De ce vă place ceva?".

Noi suntem personalități cu gusturi, opinii, culturi diferite! Cu toate acestea, împărtășim valori comune. Deci, la o întrebare generală ca aceasta, trebuie căutat numitorul comun.

Întrebarea nu este atât de academică pe cât pare. Trebuie să-i oferim un răspuns ori de câte ori arbitram un turneu, selectăm "cea mai bună" dintr-o grupă (spre ex. albumele FIDE), conferim un titlu unui compozitor și așa mai departe. Dar suntem atât de ocupați cu problemele zilnice, încât arareori ne îndreptăm către întrebarea de bază. "E greu să vezi pădurea, din cauza copacilor...!"

Pentru a evalua "DE CE?"-ul cu obiectivitate, poate este mai bine să examinăm pe scurt, mai întâi, "CE?"-ul...

Când şahul a început să se răspândească în Evul Mediu timpuriu, locul era mult mai lent decât astăzi: damele și pionii mutau numai un câmp și nu existau nici rocade, nici limitarea timpului de gândire. "Mansubele", poziții eficiente ale jocului de mijloc, au fost inventate pentru a evita monotonia deschiderii. De aici, o contingență firească a fost "Studiul de final" și produsul său secundar, "Problema". Deoarece publicul era alcătuit din jucători care doreau să câștige, indiferent numărul de mutări, negrul era pregătit, gata să dea mat, dacă albul nu găsea o soluție forțată. Ex. din dgr. nr. 1

1.Te8+ Rb7 2.Da6+ R:a6 3.C:c7+ Re5 4.b4+ Re4 5.Nd1+ Dc2+ 6.N:c2+ Re3 7.Cb5#. Regii negri erau hăituiți pe toată tabla, iar figurile tari erau sacrificate. Ceea ce se aprecia era relația dintre poziția inițială și finală a R negru și cea dintre valoarea de mat reală și virtuală a unei figuri (piese).

-1-
P. Stamma

1737

-2-
W. Grimshaw
Illustrated
London News
1850

-3-
J.Kohtz, C.Kockelkorn 1911
Festschach A.S.
München

-4-
L.Łośinski
Lauda 1 1930
Tijdschrift
v.d. KNSB

7# (7+10)

5# (7+8)

4# (7+8)

2# (6+7)

În afara unei munci de pionerat, abia în sec. al XIX-lea compozitorii au înțeles că se poate face mai mult cu mai puțin material.

În dgr. nr. 2 este un asemenea exemplu. 1.Nc8 (amenință Dc5) 2.N:c8 2.Df6 (amenință c4) Te6 3.Od4+ R:d4 4.Cf5+ Rd5 5.c4#. Si aici figurile majore sunt sacrificate și una minoră dă matul. Dar dezlegătorul trebuie să răspundă unor întrebări adiacente, cum ar fi: de ce mutarea 1.Df6 nu poate fi cheia problemei și, să înțeleagă că mutarea este realizabilă numai după ce Ng4 traversează câmpul (critic) e6. Noi relații, cea dintre ordinea mutărilor ("Școala logică") și cea dintre mutările în sine (conținutul "strategic") au ieșit în evidență. Odată ce compozitorii au fost cucerți de aceste relații, "Cine câștigă" și-a pierdut importanța și a fost stabilită nevoia de economie.

Problema din dgr. nr. 3 este o dezvoltare a ideii prezentate în dgr. 2. Soluția: 1.Df7! (am.Cd3+) Nd5 2.Da7 Ta4 3.Dh7 Te4 4.Dh1# sau 3...Ne4 4.Dh4#. Nou aici este faptul că soluția nu mai este liniară,

ci prezintă variante cu elemente comune. Aceste legături dintre variante au captivat imaginația compozitorilor de la sfârșitul secolului trecut. Când elementele comune ale variantelor erau elemente strategice, școala s-a numit "Strategică", iar când erau relațiile dintre piesele și câmpurile de mat, școala s-a numit "Boemiană". Din această perspectivă, cu cât erau mai multe variante, cu atât era mai bine pentru a sublinia aceste noi legături. Temele erau amplificate, "task"-urile stabilite, preferându-se soluțiile mai scurte în două mutări.

Un produs subsidiar al acestei tendințe a fost problema de "Blocadă completă". Aici toate variantele erau pregătite, albul trebuind doar să găsească o mutare de așteptare care să nu deranjeze jocul ce era creat. Astfel în ex. nr. 4 avem 1.Nb3 zugzwang și 1...Tb7/Nb7/Tg7 Ng7/Nf6/f6 (autointerferențe ce fac posibil matul imediat).

-5-

J. Kiss R. Darvas
Prem. II 1953 Die Schwalbe
Probleemblad 1954 (versiune)

2# (12+11) h2#x (7+6)
b7 Nb4 la d7

"tema" Zagoruiko), creîndu-se astfel, pe la mijlocul secolului, școala "Modernă". Noutatea o constituia legătura dintre diferitele "faze" ale unei probleme: joc aparent, curse și soluție, iar în problemele cu mat ajutor, legătura dintre cele două părți ale unui duplex sau dintre soluțiile multiple. O modalitate de asigurare că dezlegătorul nu va omite o încercare, este aceea de a prezenta poziție de "Gemen" unde încercarea devine soluție, iar soluția anterioară apare ca o încercare. Această tehnică a condus, oricum, la schimbări radicale, în special în matul ajutor, ca de ex. în dgr. nr. 6. A- joc aparent 1...g8D 2.Nc5 Dd8#, soluție 1.Nc5 g8D 2.Nd4 Dg2#; B- joc aparent 1...g8C 2.Nc6 Cf6#, soluție 1.Nf5 g8C 2.Ne4 Ce7#. Aici, în afara relațiilor dintre faze, se crează o nouă legătură, aceea dintre gemeni.

Astfel, istoria problemisticii apare ca nefiind altceva decât o dezvoltare spre relații din ce în ce mai complexe, organizate la niveluri ierarhice tot mai înalte. Cantitatea (task-uri, etc.) sau alți factori, rămân de o importanță secundară, forța motrice fiind însăși relațiile. Într-adevăr, cine ar mai compune astăzi, să zicem, o problemă de "blocadă completă" cu duzini de variante fără legătură între ele, cum era obiceiul la sfârșitul secolului trecut?

Ceea ce pare să fascineze oamenii într-o problemă de șah este faptul că, cu un set de reguli simple, acelea ale jocului de șah, se poate obține un sistem logic atât de complex. Exact la fel cum un set de aminoacizi a fost suficient pentru a crea întreaga gamă a vieții pe pământ! Si dacă acest fapt contează, nu acesta trebuie oferit?

Dacă împărtășiți acest punct de vedere, următorul aspect de studiat ar fi: cum să comparăm și apoi să clasificăm diversele probleme?

Deși această dilemă este invocată drept scuză în orice referat prezentat la decernarea premiilor și este la fel de veche ca și turneele de compoziție, nu s-au elaborat până acum linii directoare, menite a o elucida.

Singura încercare pe care o cunoaștem, este un sistem numit "MOE" propus în 1963 de către Vaux Wilson. După acesta, fiecare mutare este împărțită în 8 elemente strategice de bază, proprii. Fiecare element este punctat în concordanță cu numărul de câmpuri și piese implicate.

De ex. o captură implică 2 piese și capătă 2 puncte; rocada: două piese + 3 câmpuri, totalizează 5 puncte etc., plus puncte-premiu pentru economia de piese albe. Sistemul elimină subiectivitatea unui arbitru, totul fiind cunoscut dinainte și aplicat în mod uniform tuturor participanților.

Oricum, sistemul vine cu propria sa subiectivitate deoarece, prin definiție, preferă strategia liniei față de cea a câmpurilor și neglijează legăturile strategice. De ex. o problemă dificilă cu promoție minoră nu va avea nici o șansă alături de o problemă cu o baterie banală. Atunci, este acest sistem aplicabil în turneele tematice unde discriminarea de mai sus este evitată, sau cel puțin diminuată? Ei bine, cit timp elementele și nu înrădăcirea lor, sunt evaluate, orice unic și ingenios task poate fi cu ușurință surclasat de o problemă mai puțin valoroasă, cu variații în afara temei, dar mai bine punctate. Un ex. îl reprezintă problema din dgr. nr. 7. Autorul sistemului

-7-

J.Andersen
Prem. I 1941
T.DSK

2# (4+3)

Deși propunerea M.O.E. a fost politicoasă trecută cu vederea de marea majoritate, dacă nu chiar de toată lumea, a avut și un aspect pozitiv. A concentrat atenția asupra a ceea ce place cu adevărat într-o problemă. Prin anii șaptezeci, când sistemul a fost respins, criticii au argumentat că partea "artistică" și "originalitatea" erau obstacole insurmontabile. Ceea ce nu s-a demonstrat a fost faptul că singură cantitatea nu era suficientă, cu atât mai mult că sistemul măsura cantități eronate!

Pentru o persoaană însetată e important atât ce elemente chimice găsește în spa pe care o baș, cit și cantitatea - totuși, nimeni nu va înghiți două cești cu hidrogen, una cu oxigen, laolaltă cu o lingură de minerale adecvate.

Deci, dacă legăturile sînt ingredientele de bază într-o problemă - exact cum sînt moleculele (și nu elementele!) într-o băutură - atunci care ar fi cel mai recomandat obiectiv de abordare în evaluarea problemelor? Desigur, dacă răspunsul ar fi simplu, un sistem ar fi fost de mult timp disponibil. Oricum, din moment ce motivațiile principale sînt clare, ne putem gândi la câteva principii călăuzitoare judicioase.

O abordare în doi timpi pare să fie destul de logică. Mai întâi se va determina ce fel de conexiuni sînt prezentate în problema dată. Apoi se va judeca în acest context, comparînd-o cu probleme similare (dacă există), apreciînd-o după meritele sale. În al doilea rînd se vor ecaluifica dificultățile ideii făcînd abstracție de cît de bine este prezentată. Cu aceste două seturi de valori se va ajunge la punctajul final. Metode asemănătoare sînt folosite în unele sporturi artistice, ca de ex. săriturile la trambulină.

Unele puncte sînt acordate pentru dificultate, altele pentru execuție. În probleme, tocmai relațiile (idei, teme, forme de prezentare, etc.) sînt mult mai diverse decît în cazul săriturilor de la treabulî-nă, așa încît se pare că momentan nu se poate stabili un sistem de evaluare a valorilor. Acest fapt poate lăsa arbitrilor atîtă spațiu pentru subiectivism, încît astfel de principii directe ar deveni foarte vagi, ca să nu spunem altfel. De aceea, în ciuda dezvoltării computerelor, se pare că arbitrii vor fi încă necesari și criticați, mult timp de-aici înainte.

Cititorii, oricîm, pot avea alte idei, sau doar alte puncte de vedere. Ar fi interesant să le cunoaștem și să le rezumăm într-un alt articol.

Să încheiem pentru moment, cu întrebarea inițială: De ce vă place dumneavestră o problemă de șah?"

(Articol publicat de Toma GARAI în „Mat” nr.1-2/1982)

Traducere: ing. Cornel PĂCURAR

RECORDURI DE TRANSFORMARE A PIONILOR

ÎN PROBLEMELE CU MAT INVERS

În urma lecturării și studierii acestui articol, publicat de către reputatul problemist maghiar Tivadar Kardos în revista „SAKKELET” nr. 11/1986, am considerat util a-l supune atenției cititorilor Buletinului Problemistic, răspunzînd astfel invitației lansate de redacție în B.P. nr. 53.

Articolul ne dezvăluie câteva probleme de excepție, dintre care și unele recorduri absolute. Există însă -așa cum se va vedea în continuare- numeroase posibilități de a realiza noi recorduri. Este, de ce nu și o invitație adresată problemiştilor noștri!

Transformări ale pionilor albi.

În urmă cu mai mult de o sută de ani, s-a atabilat primul record de transformare a pionilor în problemele cu mat invers. Problema din dgr. 1 realizează transformarea în cai a celor 8 pionii albi, record care, desigur, nu mai poate fi depășit.

De-a lungul timpului s-au născut și alte recorduri, pe care vi le prezentăm în diagramele ce urmează.

-1-

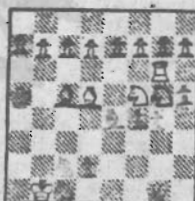
J.N.Babson
Brentano's Chess
Monthly 1881

inv.8♗ (12+5)

-2-

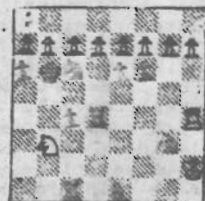
W.J.McArtur
Melbourne
Leader 1917

inv.9♗ (14+9)

-3-

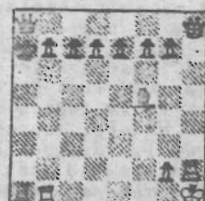
T. Szabó
Sakkélet 1985
Premiul I

inv.13♗ (11+10)

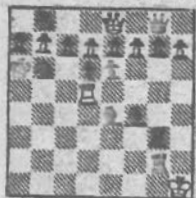
-4-

W.A.Shinkman
200 Aufgaben
1907

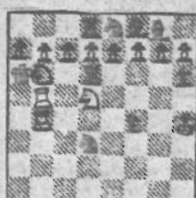
inv.9♗ (11+4)

-5-

Bo Lindgren
Conc. FIDE 1962-
64 Pr.III (vers)

inv.9# (11+10)

-6-

T. Szabó
Kisli Sakkeladv.
Premiul I

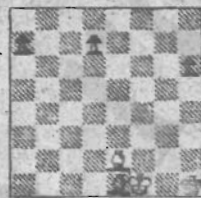
inv.10# (13+9)

-7-

T. Szabó
Társ.jub.V-1984
Mențiunea 2

inv.9# (5+2)

-8-

R. Richter
Ideal-Mate Revi-
ew 1984

inv.5# (5+2)

Altă grupă de recorduri în transformarea pionilor albi o constituie aceea în care cei opt pioni se transformă, doi câte doi, în patru figuri diferite. Aici se încadrează problemele din dgr. 5 și 6.

Urmează două miniaturi în care, cei trei, respectiv doi, pionii albi se transformă în figuri de același rang: damă sau nebulă. Încă nu s-au stabilit recorduri în miniaturi cu transformarea pionilor albi existenți pe diagramă, în turn sau cal.

Soluții.

- 1.h8C+ R:f6 2.g8C+ R:e6 3.f8C+ Rd6 4.e8C+ Rc6 5.d8C+ Rb6 6.c8C+ Ra6 7.b8C+ D:b8+ 8.ab8C+ T:b8#. Opt transformări în cal.
- 2.1.a8T+ Rb5 2.b8T+ Rc5 3.c8T+ Rd5 4.d8T+ Re5 5.e8T+ Rf5 6.f8T+ Rg6 7.g8T+ Rh6 8.h8T+ Nh7 9.Tb6+ D:b6#. 8 transformări în turn.
- 3.1.b8D+ C:b8 2.ab8D+ Rc6 3.c8D+ Rd5 4.Dd6+ R:d6 5.d8D+ Re5 6.D:e6+ R:e6 7.e8D+ Rf5 8.D:f6+ R:f6 9.f8D+ Rg5 10.g8D+ Rh4 11.h8D+ Ch5 12.D:d4+ Cf4 13.Dg3+ Ng3#. Opt promoții în damă.
- 4.1.b8N+ Ra6 2.c8N+ Ra5 3.d8N+ Ra4 4.e8N+ Ra3 5.f8N+ Ra2 6.g8N+ Ne6 7.N:e6+ Dd5 8.N:d5+ R:b1 9.Db2+ R:b2#. Șase transformări de pionii albi în nebuni; s-a încercat promoția în nebulă a 7 pionii, dar problema respectivă s-a dovedit a fi greșită. Doborârea recordului lui Shinkman se lasă, în continuare așteptată. (Titlul complet al publicației este: 200 Bauernumwandlungs-Aufgaben).
- 5.1.a8D+ C:a8 2.ba8D+ Rb6 3.cb8T+ Rc7 4.Dc8+ D:c8 5.de8T+ Rd7 6.e8N+ Re7 7.f8N+ Rf6 8.g8C+ T:g8 9.hg8C+ T:g8#. (Transf. DD-TT-NN-CC).
- 6.1.a8D+ T:a8 2.ba8T+ Rb7 3.c8N+ Rc6 4.d8C+ T:d8 5.ed8C+ Rd6 6.gf8N+ Re5 7.fe8T+ Ne6 8.h8D+ Rf5 9.Ce3+ Rg6 10.Tg5+ hg5# (DTNC + CNTD).
- 7.1.c8D Rb6 2.Dc5+ Ra6 3.Dc6+ Tb6 4.Dc8+ Tb7 5.f8D Rb6 6.Df2+ Ra6 7.Dc6+ Tb6 8.e8D T:c6 9.Dc8+ T:c8#. (Treis transformări în damă).
- 8.1.a8N+ Rh2 2.Ng2 h5 3.d8N h4 4.Nb6 h3 5.Nbf2 hg2#.

-9-

G. Bakcsi
Magyar Sakkélet
1982 Prem. I

inv.13# (11+10)

Transformări ale pionilor negri.

Pe acest tărâm putem discuta numai despre problema din dgr. nr. 9, în care patru pionii negri și trei pionii albi se transformă în figuri bine motivate, înes numai cele trei promoții negre în cal constituie un record.

Soluția problemei este: 1.Df2! amenință 2.Dg2+. 1...e1C 2.Bc8T cd3 3.Te8 d2 4.T:e1 d1C 5.e8T d3 6.Te8 d2 7.T:e1 d1C 8.c7 d4! 9:c8C d3 10.Cd6 d2 11.Ce4 d1D 12.Df1+ Cg2 13.D:g2+ fg2#.

Nu s-au compus încă probleme cu mat invers în care pionii negrii să se transforme în mai multe dame, turnuri sau nebuni. Prin urmare, în această direcție se pot stabili viitoare recorduri.

Traducere: ing. Cernel Păcurar-Oradea.

POPAS FEERIC

DIVERSIFICAREA GENULUI CIRCE

De la inventarea lui în 1967 genul Circe a cunoscut în țările occidentale o mare diversificare. În paginile buletinului nostru, numerele 10, 17, 34 și 43 s-au făcut referiri la genul Circe propriu-zis, în nr. 52 la variații ale genului: strict Circe, atom(nuclear) Circe, diagramm Circe, anti-Circe, Circe fără captură, Circe oglindă (malefic), Circe Martian, iar în nr. 53 la kamikaze Circe. Pentru informarea cititorilor și pentru a veni în sprijinul dezlegătorilor de probleme feerice din reviste străine prezentăm și alte tipuri, apărute până în prezent, ale acestui gen agreat de compozitori.

1. Circe "Rex inclusiv", la care regulile de renaștere se aplică și regilor (deci la e1 respectiv e8), matul rezultând fiind regii se află pe cimpurile lor inițiale sau pe alte câmpuri decât cele de bază sint ocupate. În ex. dat soluția este 1.Rg3! (blocus); regele alb nu este în șah și nu poate fi capturat din cauză de autoșah la renașterea pe e1. 1...Ne-/Nd-/Tf2/Th1(Cf-) 2.Rf2/Dd2/Nd3/Cd4#.

2. Circe "vulcanic". Are regulile clasice, în afară de cazul când câmpul de renaștere este ocupat; atunci piesa capturată așteaptă evacuarea acestui câmp pentru a putea renaște. Soluția ex. prezentat este: 1.Nd3? (2.D/N:e4X) N:g6! 1.T:e2 (2.D:e4X) T:h6! 1.Nb6? (2.D:e4X) T:e5! Se remarcă în curse respingerile ce pregătesc un câmp liber prin renașterea cu șah. 1.Td4! (2.D:e4X) T:e5/N:g6/T:h6/N:c6(Dd1)/f10(T) 2.Tf1/Td3/N:e2/Df1/D:e4#.

-1-
A. Olson
Rec. MAT 1980

-2-
V. Tinebra
Phénix 1990

-3-
J.F.Barthelemy J.C. van Gool
Rex Multiplex 1983 Rex Mult. 1984

2#

(5+7)

2#

(10+10)

2#

(10+6)

3#

(11+13)

3. Circe "echipotent", în care piesa capturată renaște pe un câmp simetric față de piesa ce capturează, în raport cu câmpul de capturare.

Soluția ex. este: 1.Ra5/Ra3? T:d5! 1.Rb5/Rb3? N:c3! (Td5 la a2, Ne3 la a4). 1.Rb4 (2.T:e5X, e5 la b5) T:d5/N:c3/g- 2.N:d5/C:c3/Nh7#.

4. Circe "Alsacian", unde poziția trebuie să fie, la fiecare mutare, legală din toate punctele de vedere ale Circe-ului clasic. Problema dată are cursa 1.Ccd4? (2.N:b7X) T:c7! și nu ...C:c7 2.N:b7 Rb8 3.Cc6# și nici 1...ed5 2.T:e8#; această ultimă mutare a T alb este imposibilă, căci având Nf1 și Th1 în poziția respectivă de pioni, Tgl nu poate intra într-alea! Cheia: 1.T:e6(e7) am. 2.T:e8X deoarece ruta Tf7 la b7 este posibilă. 1...T:d5(Nf1)-pierzind posibilitatea de a lua la e2- 2.T:e7 (turnul nu poate fi luat) ad libitum 3.T:e8#. 1...Cb2(Cc3,Ce3) 2.Tal+.

Aceasta nu este o problemă logică deoarece cursa nu duce la precizia reea cheii și nu avem un avant-plan ci numai un plan principal.

-5-
J.M.Tireau
Phénix 1990

a6# (2+3)

-6-
M.Olaussen
Phénix 1990

h2# (2+3)
b) 90° h1-a1

-7-
T. Tauber
Phénix 1990

2# (6+8)

-8-
M.Kerhuvel
Rex Multiplex 1983

h4# (3+1)
2 soluții.

5. Circe ascendent (Circe Protée Ascendent). Piesele capturate se transformă după schema: pion - cal - nebul - turn - damă - pion, înainte de a renaște. Soluția: 1.R:a7(Cb8) 2.D:b8(Nf8) 3.D:f8(Th8) 4.D:h8(Dd8) 5.D:d8(pd7) 6.Db6#.

6. Circe cameleon. Toate piesele capturate se transformă după schema: cal - nebul - turn - damă - cal și renașc pe cimpul noii piese obținute. a) 1.R:h8(Nc1) Ng5 2.f5 Nf6#; Nh7 nu poate fi capturat căci renaște ca Th1 cu şah. b) 1.R:h1(Nf1) Nh2 2.gh2(Ta1) Nh3#.

7. Circe alternativ. Piesa luată renaște pe câmpul corespondent ad - vers, dacă propriul câmp de renaștere este ocupat, sau dispare, dacă am - bele câmpuri de reaperiție sânt ocupate. 1.Ne5 (2.T:h4(Nf8)#) Tbl/Tcl/ Tdl/Th2/D:h1(Ta8) 2.Cf5/Ng7/Dg5/Dh5/Th8#.

-9-
F. Calvet
Phénix 1990

h3= 2 sol (3+2)
Circe mutant Lo

8. Circe schimbat (échange). Piesa capturată ia le - cul piesei care a capturat-o. I. 1.Rg4 Nc7 2.Rh3 Nh2 3.R:h2(Nh3) Cf3+ 4.Rh1 Ng2#. II. 1.Rf5 Cg6 2.R:g6(C f6) Nb4 3.Rg7 Nf8+ 4.Rh8 Ng7#.

9. Circe cu mutație (Circe mutant). Toate piesele capturate renașc ca în Circe-bază, dar în piesa stăni - bată (cu mutație) prin enunț. Astfel în exemplul dat, lăcustarul (locust) este o piesă ce se deplasează ca o lăcustă pe deasupra piesei adverse și capturează numai când câmpul de sosire este liber. Soluțiile sânt: I. Ta7 g7 2.T:g7 (Log2) Rh1 3.Td7 Lo:d7-e6(Lo a8)&emiză; II. 1.Ta6 Rg1 2.T:g6 (Log2) Rh1 3.Tc6 Lo:c6-c5 (Lo a8)=. Ogr. are la c8 un "locust".

De menționat că nu am epuizat toate variațiunile apărute până în prezent în genul Circe și că vom continua și în viitor să mai prezentăm și alte tipuri.

Ing. N. Chivu.

Șahul K&ko.

A fost propus de către compozitorul german Heinz Zander în 1988 și denumit astfel prin preluarea începutului cuvintelor K&lnnr Kontakt - schach. Condiționările acestui nou gen fearic sânt următoarele.

I. O piesă nu poate muta decât pe un câmp ce se învecinează cu alt câmp ocupat de o piesă oarecare.

II. Un rege este în şah de la o piesă oarecare (inclusiv rege) când are pe un câmp învecinat o piesă oarecare (inclusiv rege).

III. Regii nu se pot captura între ei și nici nu pot fi capturați de către alte piese.

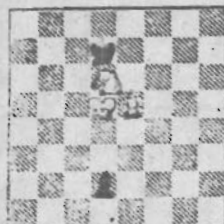
Comentariile exemplului ilustrative prezentate reliefează, în diferi - te situații, caracteristicile acestui tip de probleme.

Astfel în prima diagramă după 1.Cf5 singura mutare posibilă este Rc6+

(R alb este în șah căci are pe5 vecin). Urmează 2.Rd4 Rc5+ (iarăși sin-gura mutare) 3.e6 Rc4 4.Cd6#. Este mat deoarece are o piesă vecină (Rd4) și nu poate pleca la c3,d3,c5,d5 unde ar fi tot în șah de la rege, iar

-1-

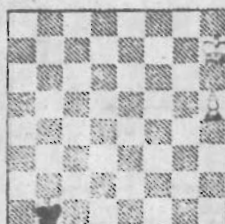
H. Zander
Problemkiste
1989

4# K&ko (3+2)

-2-

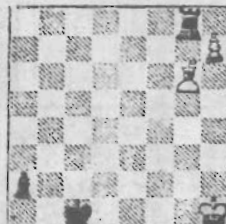
H. Juel
Thema Danicum
1991

s14# K&ko (2+1)

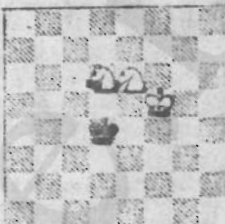
-3-

R. Strobbers
T.T.6 Loc I 1989
Problemkiste

h2# K&ko (2+3)
b) pe2 la d3

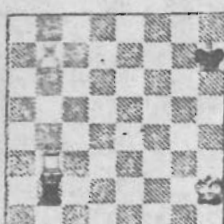
-4-

H. Winterberg
Problemkiste
1989

h3# K&ko (3+1)
b) Rf5 la e7

-5-

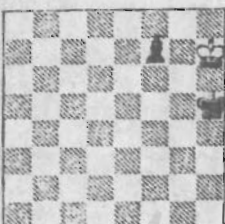
H. Zander
Europa-R&chade
1989

Max s5# K&ko (5)

-6-

H. Juel
Thema Danicum
1991

2= K&ko (2+1)

-7-

K. Widlert
Problemkiste
1989

2# K&ko (6+5)

pe celelalte câmpuri nu poate juca, neexistând piese învecinate.

Soluția ex.2.

1.h6 2.Rg7 3.h8C
5.Cg6 7.Rf5 8.Cf4
10.Re3 11.Ce2 12.
Rd2 13.Cc3 14.Rcl
mat, intrucat are
o piesă vecină
(Rcl); la b2 și
c2 nu poate juca
deoarece ar fi în
șah de la R alb,
iar la a1 și e2
nu se poate căci
nu există piese
vecine.

În ex. 3 avem la a) 1.Rb2 h8T 2.a1N Th2#, iar la b) 1.d2 h8D 2.d1C Dh6#. Un "Allumwandlung" în gemeni și maturi specifice genului.

Ex. nr. 4. a) 1.Rd5 Cc4 2.Re4+ (dă șah regelui alb, ce are ca vecin Ce6) Rf4 3.Rd5 Re4#; b) 1.Re5 Cf4 2.Rf6+ Rf7 3.Re5 Rf5#. Maturi date de R!

Problema de la nr. 5, are soluția: 1.Tb6 Tg2 2.Rh1 Tg8 (unica, fiindcă Ta2 nu se poate juca) 3.Tg6 Ta8 4.Tg1 Th8 (din nou singura mutare) 5.Ng2 Rg8# nici o altă mutare nefiind posibilă.

Diagrama nr. 6 ne prezintă câteva subtilități! 1.Rg8? Rg6! și 1.Rg7! zugzwang: 1...f6/Rh6 2.Rh6/Rh7 pat; 1...Rg6? nu este jucabil căci ar intra în șah, având și el o piesă vecină (f7).

În încheiere o problemă ortodoxă cu o configurație și soluție ce demonstrează frumusețile surprinzătoare ale acestui gen. În poziția inițială regele negru nu se află în șahul Ng6 căci nu are piese vecine. Curse: 1.Nd4+? Re3! 1.Ne3+? Rd4! 1.Tf3+? Rf4! Cheia: 1.Tg5! amenințând 2.Tf3# și variantele: 1...Dc4+/De2+ 2.Ne3/Nd4#.

Sperăm ca acest nou gen feeric, la modă în occident, să intereseze și compozitorii sau dezlegătorii din țara noastră.

Ing. N. Chivu.

Nu e bine mai târziu! decît niciodată!

Strădaniile compozitorilor de a-și desăvîrși creațiile continuă uneori și după ce lucrările lor au fost distinse în concursuri. Această muncă este determinată fie de propriile nemulțămiri referitoare la problema respectivă, fie de descoperirea unor încorectitudini care, chiar dacă nu elimină complet lucrarea în cauză, îi reduc totuși substanțial valoarea.

Prin înființarea rubricii de față, B.P. oferă compozitorilor noștri posibilitatea de a expune astfel de situații, care sîntem convingși că vor fi primite cu mult interes de către cititori.

Dăm pentru început cuvîntul maeștrilor Mireea MANOLESCU și Virgil NESTORESCU.

În numărul 40/1983 al B.P. am publicat o problemă care trata tema TURA combinată cu GRIMSHAW. Problema s-a dovedit încorectă (dublă soluție) și a fost eliminată din concurs. Versiunea corectată a apărut în B.P. 46 în cadrul concursului biennial 1986-1987 (diagrama I). Jocul complex al acestei probleme - schimbarea reciprocă totală a variantelor după 1...Te6,Ne6 - era însă umbrat, așa cum au arătat unii deslegători, de existența unui dual după mutarea 1...Tf7, 2.Tc3+ sau 2.C:e5+.

Deși după părerea mea acest dual putea fi trecut cu vederea, ținînd cont de părerea prietenilor șahiști că, întruoft mutarea 1...Tf7 apără amenințarea, este vorba de un dual major care reduce valoarea problemei, m-am pus pe lucru și am reușit să obțin o nouă versiune (diagrama II), în care mutarea 1...Tf6 (corespunzătoare mutării 1...Tf7 din diagrama I) nu mai constituie o apărare a amenințării și ca urmare dualurile ce urmează sînt minore. Înainte de apariția numărului 48/1987 al B.P. și încheierea concursului biennial, redacția a expediat arbitrilor Theodor Tauber noua versiune a problemei mele pe care acesta a preferat-o și i-a acordat premiul unie al concursului.

Mireea Mihail MANOLESCU

PREMIU - BULETIN PROBLEMISTIC 1986-1987

(publicată în nr.46/1986)

(versiune 1987)

(versiune 1991)

(9+11) 3+

1...T,Ne6 2.T:e3,C:e5+(A,B)
1.Bxf5! (2.C:e7+)

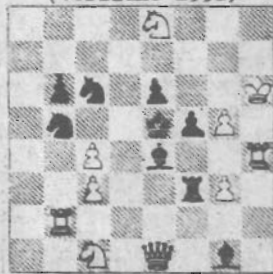
1...T,Ne6 2.C:e5,T:c3+ (B,A)

(9+12) 3+

1...T,Ne5 2.T:e2,C:e4+(A,B)
1.D:f4! (2.D:d6+)

1...T,Ne5 2.C:e4,T:c3+(B,A)

(10+9) 3+

1...T,Ne3 2.T:b5,Cd3+(A,B)
1.Bd2! (2.Df4+)

1...T,Ne3 2.Cd3,T:b5+(B,A)

Cu toate că în această formă problema mea a obținut succes, personal rămăsesem în continuare adeptul primei versiuni, considerînd că dualul cu pricina este neesențial în raport cu conținutul tematic complex al problemei, comparativ cu slăbiciunea mutării cheie (captură de pion) din cea de a doua formă.

N-am încetat niciodată să cred în existența unei poziții în care ambele neajunsuri, dualul major și slăbiciunea cheii, să fie înlăturate și astfel, după o obsesantă căutare, am reușit să realizez această nouă versiune (diagrama III). „Secretul” a constat în găsirea în jocul real a unui nou mat cu dama după 2.T:c+, ceea ce a făcut posibilă rotirea cu 90° a poziției și înlocuirea nebulului (de la h2 din diagrama II) cu un pion (la g3 în diagrama III).

Această reconstrucție exprimă exact, dar cu o cheie calitativ superioară, problema premiată și, în viitor, orice referire la primul loc în concursul biennial 1986 - 1987 al Buletinului Problemistic, va avea în vedere această ultimă versiune.

București
octombrie 1991

Mircea MANOLESCU
Maestru internațional

După apariția cărții de Em. Dobrescu și V. Nestorescu, Studii de Sah, București 1984, autorii au primit din partea unor cititori observații cu privire la corectitudinea citorva lucrări, analizele fiind de cele mai multe ori solid argumentate. Trei dintre studiile care au făcut obiectul unor asemenea critici justificate sînt cele de mai jos. Am reconstruit aceste studii, păstrînd nealterat conținutul tematic inițial.

VIRGIL NESTORESCU

MENTIUNE DE ONOARE I

Szachy, 1974
(Reconstrucție 1991)

(4+4) Alb câștigă

PREMIUL I

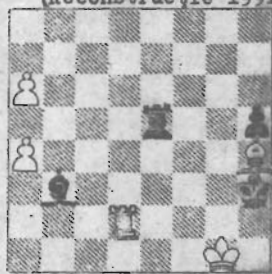
Baciada, 1980
(Reconstrucție 1991)

(3+5) Remiză

PREMIUL III

Memorial J. Ban, 1981
(Reconstrucție 1991)

(5+4) Alb câștigă

- I.- 1.Ce6! (1.Cc6? Tg7 2.Rf3 f4! 3.Cd4 Tg3+ 4.R:f4 T:g2 5.Tb1 (Ce2) Td1 (Tg3)= 1.Ta7 2.Rf2! (2.g3? T:e6 2.Rf4 (Rf3) Tg6 (Te4)=) 2...T:e6 3.Tb1+! (gresit! Int! 3.T:b4? Th6 4.Tf4 Th5 5.Tf3 Rh2 și albul este în zugzwang: 6.Tf4 Rh1 7.g3 Th2+! 8.Tf3 Ta2 9.T:f5 Ta3+ 10.Rf4 Ta4+ 11.Rg5 Rg2 12.g4 Rg2=) 3...Rh2 4.T:b4 Th6 5.Tf4 Th5 (5...Rh1 6.Tf3! - nu 6.T:f5? Th2 7.Tg5 T:g2 8.Tg2 pat- 6...Th2 7.Tg3 f4 8.Th3 ±) 6.Tf3! și acum negrul este în zugzwang (nu era bine 6.g3? din cauza 6...Th3! 7.Th4 - sau 7.T:f5 Th2+ cu remiza arătată mai sus - 7...f4!! 8.T:h3 R:h3 9.g:f4 Rg4=) 5...Th4 (Rh1) 7.T:f5 (Th3)+ și câștigă.
- II.- 1.Gg7+ (1.Rb7? Ne5!+) 1...Rd8! 2.C:f5! (2.Ce6+? Rc8 3.Th8+ Rd7 4.Cc5+ Re6 5.Tc8+ Rd5+) 2...Tal+ 3.Tb7 Tbl+ 4.Ra8! C:f5 5.Td7+! (5.Th8+? Rd7 6.T:b8 - 6.Th7+ Rc6! 7.Tb7 Th1 8.Rb8 Cd6! 9.Tg7 Th8+ 10.Ra7 Cb5+ 11.Ra6 Ta8+ 12.Ta7 T:a7+ - 6...Tal+ 7.Rb7 Cd6+ 8.Rb6 Tbl+ 9.Ra7 Cc8+ 10.Ra8 Tal+ 12.Rb7 Ta7+) 5...Rc8 6.Td8+! (6.Td1? Tb7! 7.Tc1+ Tc7+ 6...Rc7 7.Td1! (7.Tc8+? Rd7 8.Td8+ Rc6!+ 7.Td7+? Rc6 8.Tb7 Th1+) 7...Tb2 8.Td2! (8.Tc1+? Rd7 9.Tb1 Ne5 -) 8...Tb4 9.Td4! (9.Tc2+? Rd7 10.Tb2 Nd6!+) 9...Tb6! 10.Td6! (10.Tc4+? Rd7 11.Tb4 Nc7+) 10...Tb2 (10...Na7 11.T:b6 R/N:b6 pat; 10...Rb7 11.Tc6+ R:e6 pat) 11.Td2 Tb4

12.Td4 Tb6 13.Td6 etc.

III.- 1.a7! (1.Nd8? Nd5! 2.T:d5 T:d5 3.Nc7 Tg5+ 4.Rf2 Tg8 5.a7 Tb8 6.Nb8 Rg4 7.Rc3 h4=) 1...Ta5 (1...Te8 2.Nd8+) 2.Nf2 N:a4 3.Td5! (3.Td3? Rg4 4.Tg4 (4.Tg3+ Rf4! 5.Td3 Nd7! =) 4.Td4+ Rf3=) 4...Ta6 5.Td6 Ta5 6.Nb6 Ta6 7.Nd4? Td6! 8.a8d T:d4=) 3...Ta6 4.Td6! (4.T:h5+ Rg4 5.Th6 (5.Th8 Nc6=) 5...Ta5 6.Nb6 Ta5 și acum dacă 7.Rf2 atunci 7...Nd7 8.Re3 (8.Nc5 Ta2+ 9.Re3 Rg5 10.Td6 Nc8! 11.Td2 - 11.Tb6 T:a7= - 11...Ta6 12.Tb2 Nd7! =) 8...Ta3+ 9.Rd4 (9.Re4 Nf5+ 10.Re5 Ta4 11.Th8 - 11.Tf6 Te4+ 12.Rd6 Te8= - 11...Ne4 12.Tg8+ Rh3=) 9...Ta4+ 10.Re5 Nf5 11.Rb5 Nd7+ 12.Re5 Nf5=), iar dacă 7.Nc5 atunci 7...Ta5 8.Rf2 Nd7 9.Td6 (9.Re3 Rg5 10.Td6 Nc8 ca mai sus) 9...Nc8 10.Tb6 Nd7 11.Re3 Rf5 12.Td6 Nc8 13.Tb6? T:a7=) 4...Ta5 5.Nb6 Ta6 (5...Tg5+ 6.Rh1! Tg8 7.Td3+ Rh4 8.Td4+!) 6.Nd4! Ta5 7.Td5 Ta6 8.T:h5+ (8.Td8? Tg6+ și 9...Nc6=) 8...Rg4 9.Th8 Nc6 10.Th6 și câștigă.

Invităm pe deslegătorii noștri iubitori de studii să verifice soluțiile celor trei diagrame, care reprezintă versiuni noi ale unor studii publicate cu mult timp în urmă. Orice sugestie în această privință va fi binevenită.

București
octombrie 1991

Virgil NESTORESCU
Maestra internațional

- o o o -

SUCCESE ALE COMPOZITORILOR NOȘTRI FESTE HOTARE

1.

2.

3.

4.

5.

M.O.6

Lauda 2

Lauda 7

PREMIU

Recomandată 6 e.a.

The Problemist, 1989

T.T. Scacchi e scienze appl., 1989

T.T.K.W. Rochade, 1991

Phenix, 1989

(11+10)

2 ♘

(16+3)

2 ♘

(16+5)

2 ♘

(5+7)

8 ♘

(4+13) aiaerial 12 ♘

O frumoasă „serie” a maestrului botoșănean!

1.- 1...c4, c3 2.Td5, Ne3 ♘; 1.b3? (2.Td5 ♘ și 2.Ne3 ♘) T:b3, N:b3, Cg5 2.Td5, Ne3, Ng7 ♘, dar 1...Bg5!; 1.Cg5! (2.De4 ♘ și 2.Te4 ♘) c4, Cc3 2.Dd5, Cf3 ♘. Temele Capriciului. Novotny și Antinovotny.

2,3.- Cerința Turneului Tematic nr.6 al revistei „Scacchi e scienze applicate” a fost: atât în soluție cât și în cursă se dezleagă o piesă neagră care în apărare se autoleagă, permițând albului să dea mat prin switchback.

Problema distinsă cu Lauda 2 are 8 curse tematice: 1.Ta2?, 1.Nc1?, 1.Nd1? 1.Nf1?, 1.Ce1?, Re1?, Rd1?, Cd1? în care după 1...N:h2 piesa care a efectuat cheia revine pe cîmpul inițial (Switchback). Cursele sînt respinse de 1...N:f2! Soluția: 1.Re1! (zugzwang) N:h2, N:f2 2.Rd2, R:f2 ♘.

Problema distinsă cu Lauda 7: 1.Db5? d:e5!; 1.Da6! (ze) T:e5, T:f4, d:e5, e:d5 2.Dd3, Dd3, D:e6, Dc8 ♘.

4.- Tema Turneului Tematic nr.3 al revistei „Klein Winsener Rochade” a fost într-o problemă cu mat în 4 sau mai multe mutări cu joc aparent sau curse trebuie să intervină cel puțin o dată o rocadă albă sau neagră. 1.0-0-0? 0-0! 2.T:h3?? T:f6!; 1.T:h3! g:h3 2.0-0-0 0-0 3.Tg1+ Rh7 4.Tg7+ Rh6 5.Cg4+ Rh5 6.Tg5+ Rh4 7.Ch2! T:f6 8.Cf3 ♘.

5.- J.A. 1...Bf6 ♘; Soluția: 1.11.c:d5-Rg8-Nc4-Nf3-Ne2-Nf1-Ch3-Cf2-Tf3-Tf7-Th7 12.Rh8 Bf8 ♘.

6.

Tibor BALÓ

7.

Nicolas MICU

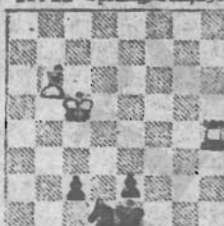
8.

Virgil NESTORESCU

9.

Emilian DOBRESCU

M.O.7, Problemblad, 1990 M.O. I - Sahmativ SSR, 1988 - Recomandă Pr. II - Springaren, 1989

(6+11) 2 sol. aj. 2+ (4+3) Alb câștigă (3+3) Alb câștigă (3+4) Remisă

6.- I/ 1.T:e4 D:e3 2.Td4 Be6; II/ 1.C:f4 D:g3 2.Gg2 Dc7. Autolegare și dezlegare cu switchback, foarte atractiv, eum remarcă arbitru P.Simoni.

7.- 1.c7 Tel 2.Tg3 T:c7 (2...Nf4 3.Nc6+!) 3.Na8+!! (Singularul loc unde este evitat patul din final) 3...Rc4 4.Tg4 Nf4! 5.T:f4+ Re5 6.Te4 Rd6 7.Td4+ Rc5 8.Td5+ Rb6 9.Td6+ Re7 10.Rc7 și câștigă

8.- 1.c7 Td2+ 2.Rc6! Td8 3.Th3! (3.Tc4? Th8!) 3...Ng5 (3...Th8 4.Rb7! Rg2 5.T:h4) 4.Th5! Ne7 5.Th7! (5.Tf5+? Rg2! 6.Tf7 Nh4=) 5...Ng5 6.Tf7+ Re2 7.Tf5 Nh4 8.Th5 Nf6 9.Te5+! Rd3(f3) 10.Td5(f5) și câștigă

9.- Cursă: 1.Tc4? Rf1 2.Na5 Cc3 3.T:c3 e1D 4.Tf3+ Rg2 5.N:e1 c1D+ și ne-grul câștigă. Soluția: 1.Na5 Rf1 2.Tf4+ Cf2 3.Tc4 Ce4+ 4.Rd4 Cc3 5.Tc3 e1D 6.Tf3+ Rg2 7.N:e1 c1D 8.Te3 remisă

. - o o o - .

Noi clasificări sportive

În vederea acordării de categorii de clasificare dezlegătorilor de problemă și studii, Federația Română de Șah a aprobat următorul:

REGULAMENT DE CLASIFICARE A DEZLEGĂTORILOR

A. Pentru obținerea categoriilor I - III se ia în considerare participarea dezlegătorilor la concursurile organizate anual în revistele de specialitate.

1.- Categoria III se acordă dezlegătorului care a acumulat 25% din punctajul maxim anual al concursului respectiv.

2.- Categoria II se acordă dezlegătorului care a acumulat 50% din punctajul maxim anual al concursului respectiv.

3.- Categoria I se acordă dezlegătorului care a acumulat 75% din punctajul maxim anual al concursului respectiv.

4.- Categoriile a II-a și I se pot obține și la concursurile de sală potrivit prevederilor punctului B.3.

B. Pentru acordarea titlurilor superioare de candidat de maestru și de maestru, se instituie concursuri speciale de sală pe bază de punctaj și timp, după sistemul aplicat în concursurile oficiale ale campionatului mondial de dezlegări, la care vor fi date spre dezlegare lucrări la secțiunile 2+, 3+, n+, h+, s+ și studii (cite două de fiecare).

1.- Se acordă titlul de candidat de maestru dezlegătorului de categoria I care obține în concursul de sală 50% din punctajul prevăzut.

2.- Se acordă titlul de maestru unui candidat de maestru care obține la un concurs de sală cel puțin 75% din

punctajul maxim prevăzut.

- 3.- La acest tip de concursuri pot participa și dezlegători fără clasificare. Cei care întrunesc 25% din punctajul maxim prevăzut obțin categoria a II-a iar cei care întrunesc 50% din punctajul maxim, obțin categoria I.

Din partea Comisiei de compoziție a Federației Române de Șah ni se comunică acordarea primelor categorii de clasificare dezlegătorilor, potrivit normelor prevăzute în Regulamentul de mai sus, recent aprobat și pus în aplicare.

CATEGORIA I

V. BREHA (Dorohoi), N. CHIVU (București), V. CIOANA (Suceava), V. GRIȘAN (Cluj), M. CIOFLÂNCĂ (Piatra Neamț), Ad. DEAKY (Timișoara), D.C. DUMITRU (Moldovița - Suceava), Z. KOROBI (Reșița), Ed. MAKKAJ (Tg. Mureș), I. SIMON (Miercurea Ciuc), S. MIRON (Roman), N. ONCESCU (București), Petrarhe POPA (București), N. PRIFOAR (Cimpina).

CATEGORIA A II-a

A. FABIAN (Tg. Mureș), Gh. ILIE (Urziceni), D. I. NICULA (București), L. D. SANDU (București), St. RUSOV (Brașov), C. UNGUREANU (Ploiești), C. POPESCU (Ploiești), St. FLOSCARU (Focșani), A. CIOLAC (București), N. POPA (Arsura Vaslui), I. COMAN (Alba Iulia), Maria HEKLER (Satu Mare), A. CRUCERU (Graiova), C. FINTILIE (Galați), C. V. VASILE (Constanța), Gh. TOHĂNEANU (Alexandria), D. ISEPCU (Bicaz), A. ACHIM (Constanța), A. MOLDOVAN (Timișoara), Ed. NICOLAU (Piatra Neamț), C. DUMITRESCU (București), T. CĂLIN (București), H. PILKER (Sibiu).

CATEGORIA A III-a

St. IORDACHE (București), M. DRĂGUȘIN (Pitești), V. CLIO (București), V. ORGICS (Sighet), St. COLOMEI (Turnu Măgurele), P. SERACIN (Măureni - Caras Severin), P. CUJBA (Bacău), V. ARDELEAN (Curtici).

Totodată comisia aduce la cunoștință că au fost acordate noi categorii de clasificare, în urma adiționării rezultatelor obținute în ultima vreme de compozitorii noștri.

MAESTRU AL SPORTULUI: prof. Nicolae MICU (București).

CANDIDAT DE MAESTRU: Ion MURĂRAȘU (Botoșani), Mihai OLARIU (București).

CATEGORIA A III-a: Vlaicu CRIȘAN (Cluj), Dan GURGUI (Suceava), Constantin VASILE (Constanța), Nicolae STĂNGULEANU (București).

- o o o -

REZULTATELE CONCURSURILOR BIENALE DE COMPOZIȚIE PE ANII 1988 - 1989

SECȚIA MATURI AJUTOARE

Concursul a cuprins un număr larg de 94 originale, majoritatea (60) în două mutări, unde și calitatea a fost mai bună. Pe de altă parte materialul abundă de idei superficiale și incorectitudini (25% duble soluții!). Strategiile bazate pe blocări sau pe definirea ordinii mutărilor sînt idei simple ce nu folosesc avantajul oferit de genul ajutor, unde cooperarea negrului cu albul poate produce combinații imposibile în problemele directe.

O greșeală frecventă a fost poziția simetrică (1705, 1706, 1713, 1717, 1763, 1828, 1829, 1831, 1834, 1892), ori folosirea neeconomică a figurilor albe (1769, 1915). La 1837 puternica damă albă e neutilizată într-o soluție și o întreagă baterie e superficial folosită într-alta (Tel. Ne2). Poziția Zero e justificată numai cînd o idee nouă se ar pierde fără acest subterfugiu: 1767 și 1772 de exemplu, nu au idei noi iar P.Z. e simplu de evitat, pentru prima problemă un exemplu fiind poziția alăturată. R.Z. prin defini-

Versiune 1767 (W. Rosolak)

(5+7) a) 1. 2. b) 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

a) 1. Tc5 Cf5, 2. Rd4 Td5

b) 1. Tc5 Cg3, 2. Rd4 Tf5

ție nu are soluții (Zero!), deci dubla-soluție dată pentru 1767 nu e validă, în schimb la 1772 se poate cere soluție pentru diagrama de bază: a) 1.Rf5! (tempo) Cb8 2.Rf6 Rg4 3.Re5 Cd7 cu gemenii b) Re5-c6 și c) Pd5-f6, deci P.Z. este eliminată!

Zece probleme au fost corectate în timp, două corecții au rămas defecte iar 12 necorectate (1706, 1716, 1719: b/ 1.c3 Rd3 2.Tb4 R:e3 3.Th4 Nf4 sau 1.Rh4 h6 2.Rh3 h7 3.g2 h8/T, 1830, 1843, 1893, 1900, 1901, 1903, 1906, 1908, 1914).

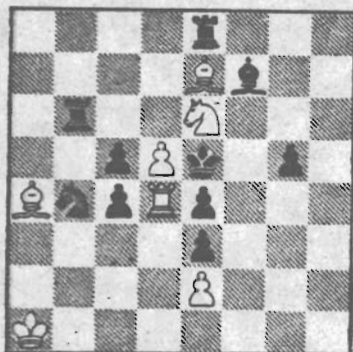
Problema cea mai complexă este anticipația. Talentatul compozitor H. Fougiatix a contribuit la munca grea de verificare a majorității candidaților la premiere. Problema 1775 a fost eliminată pentru dubla publicare și 1774 pentru anticipație totală și mai bună (Album FIDE '73, nr.609). Anticipații parțiale au avut: 1704, 1711, 1712, 1715, 1765, 1827, 1832, 1844.

Dintre problemele corecte rămase în concurs am acordat distincții următoarelor lucrări:

PREMIU - nr. 1909 v. de Mircea MANOLESCU

Capturarea ciclică a pieselor albe, deși cunoscută în câteva scheme, rămâne o idee greu de realizat atât pentru compozitori cît și pentru deslegători. Două dintre figurile capturate execută și mături, doar pionul este substituit de nebul. Noua versiune prezentată de autor păstrează cele trei mături model.

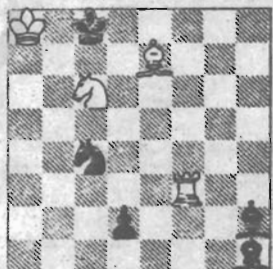
PREMIU Mircea MANOLESCU

MENTIUNE DE ONOARE I
Rauf ALIOVSADZADE
(in memoriam N. Gheran)

MENTIUNE DE ONOARE II
Virgil NESTORESCU

(7+10)

a) 2.f2
b) e2-f2
e2-g2

(8+11)

a) 2.f2
b) h4-g5

(4+5)

2 soluții

- a) 1.N:e6 Nc6 2.R:d4 Nf6
b) 1.c:d4 f4 2.R:d5 Cc7
c) 1.C:d5 g4 2.R:e6 T:e4

- a) 1.Nf5 h:g5 2.N:g5 e4
b) 1.Nf4 g6 2.N:g6 e3

- I/ 1.Cc3 Ce5 2.Cg2 Tc3
II/ 1.Ce5 Tc3 2.Cf3 Ce5

MENTIUNE DE ONOARE I - nr. 1838 de R. ALIOVSADZADE

Bogată strategie de linii controlată de lipsa tempo-ului alb. Gemeni greoi, dar inevitabil.

MENTIUNE DE ONOARE II - nr. 1707 de Virgil NESTORESCU

Mutările a celeiași piese negre, cu efect antiduat determină mutările reciproce albe. Economic.

MENTIUNE DE ONOARE III - nr. 1769 de A. PANKRATIEV

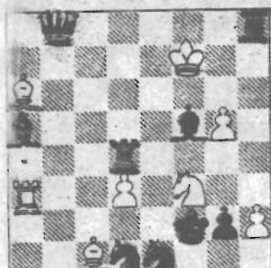
Degajarea punctului focal d3 urmată de interferențe. Ar fi meritat un premiu dacă Nc1 n-ar rămâne neutilizat într-o soluție.

MENTIUNE DE ONOARE IV - nr. 1768 de M. PERSSON

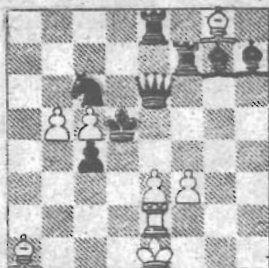
Tema Ianovci cu jocul negru bine cunoscut. Noutatea constă în funcțiile reciproce ale semilegăturii albe.

MENTIUNEA I - nr. 1765 de Torsten LINSS

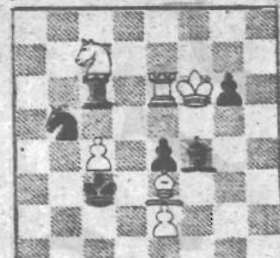
Capturări reciproce triple în Duplex au mai fost prezentate în trecut: Abdurahmanović-Axt 1980 (2M+1C), T.Linss 1986 (2C+1T sau 1N+1C+1P). Aici 1C+1N+1T cu mături diferențiate.

MENTIUNE DE ONOARE III
A. PANKRATIEV

(8+9) 3 soluții aj. 2+
 I/ 1.T:d3 Nf4 2.Td6 Ng3+
 II/ 1.N:d3 Cg1 2.Nh7 Ch3+
 III/ 1.G:d3 Nd2 2.fb4 Nel+

MENTIUNE DE ONOARE IV
Manne PERSSON

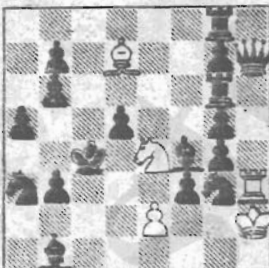
(8+8) aj. 2+
 a) 1.Gd4 e:d4 2.Tf6 Te5+
 b) 1.c2 T:c2 2.Tf5 e4+

MENTIUNEA I
Torsten LINSS
 (in memoria N.Gheran)

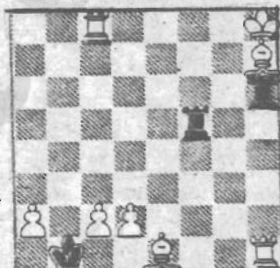
(6+6) DUPLEX aj. 2+
 1.N:e3 T:c6 2.Rd4 C:b5+
 1.N:f4 C:c7 2.Re5 T:e6+

MENTIUNEA II
Tiberiu TAKACS

(2+8) aj. 5+
 b) Rb1-d2
 a) 1.d2 Rc2 2.d1N+ Rd2 3.Nc2
 Re2 4.Nf5 Nc5 5.Nhe4 Nc7+
 b) 1.Ne4 Rd1 2.d2 Re2 3.d1T
 Nh4 4.Td5 Rf2 5.Tf5 Ng3+

MENTIUNEA III - IV
D.MÜLLER & T. LINSS

(5+16) aj. 3+
 a) 1.Dh8 Tb8 2.Ta8 T:a8
 3.a4 T:a4+
 b) 1.Dh6 Tb6 2.Td6 T:d6
 3.d4 T:d4+

MENTIUNEA III - IV
Nikolai DOLGHINOVICI

(8+3) 2 soluții aj. 2+
 I/ 1.Tb6 Ng8 2.Tb2 Nf2+
 II/ 1.Tb5 Ta8 2.Tb2 Nh4+

MENTIUNEA V
György BAKCSI

(6+3) aj. 2+
 a) 1.h:g1N Td1 2.Nf2 Ce3+
 b) 1.g:f1C e4 2.Nf2 Ce3+

MENTIUNEA II - nr. 1916 v. de T. TAKACS.
 Promotii minore cu efecte antiduale fine.
MENTIUNEA III - IV - nr. 1778 de D. MÜLLER
și T. LINSS și nr. 1711 de N. DOLGHINOVICI.

Idei interesante ce au mai fost dezvoltate de autorii respectivi, prezentate aici în interpretări noi.

MENTIUNEA V - nr. 1894 de Gy. BAKCSI.
 Capturări puțin așteptate ale figurilor forte.

LAUDE ex-aequo (în ordinea publicării)
 1708 de N. SIOTIS, 1712 de D. MÜLLER, 1757 de Gy. BAKCSI, 1839 de G. PĂCURAR, 1847 v. de M. OLARIU, 1904 de T. BALÓ.

Rezultatul va rămâne deschis 3 luni de la publicare pentru contestații.

California
 Septembrie 1991

Toma GARAI
 Arbitru F.I.D.E.

SECȚIA STUDII

Pe parcursul celor doi ani în paginile „B.P.” au fost publicate 18 studii originale, aparținând unor compozitori din patru țări: U.R.S.S. - 6 autori cu 9 studii, România - 4 autori, 6 studii, Iugoslavia și Suedia - câte un autor cu câte un studiu.

Dezlegătorii au găsit o dublă soluție la studiul nr. 252 (D. Gurghe-nidze): 1.Tg8!

După verificarea celorlalte compoziții am constatat următoarele:

Nr. 255 (Vasile Tacu) - Dual la mutarea a 2-a. Este posibil totuși 2.c8d Bc8 3.Ng4+ Rd5 4.N:c8 Rc4 5.Nb7! R:c3 6.Ne4 g5 7.R:a3 g4 8.Ra2 g3 9.Rb1 și albul câștigă.

Nr. 258 (N. Mironenko) - Dual 4.h6 Rf6 5.Rc4 Rg6 6.R:b4

Nr. 263 (D. Gurghe-nidze) - Insolubil după 3...Rb8!

Nr. 264 (Paul Răican) - Merge și 10.Ng4! e1d 11.Rc7+ Ra8 12.Nf3 sau 11...Ra6 12.Nc8, 10...d8+ 11.Rf7, 10...d2 11.Rg7.

Prin eliminarea acestor lucrări, în concurs au rămas 13 studii pentru care propun următoarea clasificare:

PREMIUL I - nr. 257 de Emilian DOBRESCU

O miniatură modernă în care pe un spațiu larg, în trei faze, se desfășoară lupta calului și nebunului alb contra regelui negru care atacă simultan cele două piese.

1.Ne4! Rc5 2.Rg2! Nf2 3.Cd5 Nh5 4.Cc3 Rd4 5.Cd5 - faza I - 5...Nd1 6.Cf6 Re5 7.Cd5 Nb3 - faza a II-a - 8.Cc3 Rd4 9.Cb1 Na2 10.Rf3 Ne1 11.Ca3 g2 12.Cc2+ și remiză. Nu merge 1.Rg2? R:d3 2.R:g3 intrucit R+2N câștigă contra R+C.

PREMIUL II - III ex-aequo - nr. 259 de N. MICU și nr. 268 de D. GODES.

În nr. 259 capturarea pionului din c4 duce la un neașteptat mat în mijlocul tablei: 1.c4! Nd3! 2.Nf7 Nb4+! 3.Rd1 Rc3 4.Cd5+ R:c4 5.Cc3! R:c3 6.Nf6 și albul câștigă o piesă.

În nr. 268 jocul care precede poziția de pat, deja cunoscută, este deosebit de subtil și original: 1.Rc1 Nh7! 2.C:f7 Cd4 3.e4 d5! 4.Cg5! Ra2 5.Cf3 C:f3 6.N:f3 d:e4 7.Nh5(g4) R:b3 8.Nf7+! Rb3 9.Ng6! e3 10.N:c2 e2 11.Nd1 e1d(1) pat; 11...e1c 12.Nh5=, 11...e1n 12.Na4=.

MENȚIUNE DE ONOARE I - nr. 253 de Anders GILLBERG

Autorul realizează două poziții de pat însă jocul introductiv este evident: 1...g1d 2.Ne3+ D:e3 3.b8d+ R:b8 4.g8d+ Ra7 5.Df7+ Rb8 6.Dg8+ Rc7 7.D:d5 De2+ 8.Rb3 a1d 9.Da5+! D:a5 - primul sacrificiu de damă și primul pat - 7...Df2+ 8.Rb3 a1d 9.Dc5+! D:c5 - al doilea sacrificiu de damă și al doilea pat.

MENȚIUNE DE ONOARE II - nr. 267 de Paul RĂICAN

Clasica luptă a damei contra a două piese plus pionii avansați se termină în cele din urmă cu unpat după multe manevre abile: 1.Da8! Na2 2.Df3

PREMIUL I

Emilian DOBRESCU

(3+4)

Remiză

PREMIUL III - IV

Nicolae MICU

(5+3)

Alb câștigă

Dmitri GODES

(5+6)

Remiză

MENTIUNE DE ONOARE I
Anders GILBERG

(4+4) Negrul mută Remiză

MENTIUNE DE ONOARE II
Paul RĂICAN

(3+6)

Remiză

MENTIUNE DE ONOARE III
Dăvid GURGHENIDZE

(4+5)

Remiză

Ce6! 3.De3 Ce7 4.De1! Nb1 5.Dd1 Cd5 6.Da4+ Na2 7.Dd1 Ce3! (7...b3 8.D:b3 N:b3 pat) 8.Dd3 Ce4 9.d5 Cd6 10.Dd1 b3 11.D:b3 N:b3 și totuși pat.

MENTIUNE DE ONOARE III - nr.260 de D. GURGHENIDZE

Multe sacrificii, o promoție minoră, dar jocul este cam forțat.
 1.g7+ Rg8 2.Ch6+ Rh7 3.g:f8C+! Rh8 4.Cg6+ Rh8 6.Cg6+ D:g6+ 7.R:g6 f2 8.f7 f1D 9.f8+! D:f8 10.Cf7+ Rg8 11.Ch6+ Rh8 12.Cf7+ șah etern.

MENTIUNEA I - nr.265 de K. VELIHANOV.
MENTIUNEA I
Kanan VELIHANOV

(7+7) Alb câștigă (4+8) Remiză

MENTIUNEA II
Paul RĂICAN

Cîștig bazat pe ideea interferenței calului pe e8. Păcat că poziția inițială e cam încărcată. 1.Ce6+ R:d7 2.g6 Na2 3.h7! Nb2 4.g7! N:g7 5.C:g7 Ta8 6.Ce8! T:e8 7. Na4+ R~ 8.N:e8 și cîștigă.

MENTIUNEA II - nr.256 de P. RĂICAN.

Fac o bună impresie sacrificiile de damă prin care se realizează pozițiile de pat.

1.d7 g2 2.d8D g1D 3.D8d4! Del 4.Df1! 5.D:c3 b:c3 pat. Cealaltă poziție de pat se obține după 1...g:h2 2.d8D h1D 3.D:a2+! R:a2 4.Dd5+ D:d5 și din nou prin sacrificiul damei, pat.

Arad

noiembrie 1991

 prof. Gheorghe TELBIS
 Maestru al sportului

. . . o o e . . .

REVENIRE ASUPRA REZULTATELOR UNOR CONCURSURI

Ca urmare a recepționării pe adresa redacției a unor contestații privind corectitudinea unor lucrări distinsse în concursurile ale căror rezultate au apărut în revista noastră, publicăm în continuare modificările produse în clasamentele concursurilor respective.

Cupa Federației Române de Șah / 1990 (vezi B.P. nr.55, pag.16)

Problema clasată pe locul al III-lea la secția 2* (Gh. Căliman) are dubla soluție 1.Gdrc6+! Rd6 2.c5+. Ca urmare lucrarea se elimină din concurs iar problemele ce-i urmau urcă cu câte un loc în clasament.

Memorial Victor Cuciuc (rezultat publicat în B.P. nr.55 pag. 9)

Problema distinsă cu Premiul I (R. Drăgoescu) are dubla soluție: 1.Td4+ C:d4 2.Cd2+ T:d2 3.Te5+.

Această incorectitudine a fost sesizată și de autor care a trimis arbitrilor o versiune corectată dar, întrucât între timp concursul se închisese prin publicarea rezultatului, conform uzanțelor, problema se elimină din concurs.

Arbitrul a decis ca modificarea clasamentului să se facă doar în zona superioară (Premiul I - Sh. Seider, Premiul II - I. Murărașu), mențiu-

nile de onoare rămânând neschimbate (M.O.I - R. Petite, M. O. II - C. Ouellet M. O. III - M. Olariu).

Concursul de miniaturi nr. 3 (vesi B. P. 54, pag. 17)

Cu toată strădania depusă pentru depistarea anticipărilor, după cum ne comunică din Rusia A. T. Garțer (posesor al unei colecții de peste 28.000 de miniaturi!!), încă 4 probleme, și încă dintre cele mai bine clasate, se dovedesc a fi anticipate.

Astfel problema distinsă cu premiul I este aproape identică cu cea din diagrama I. Este adevărat, cheia în problema maestrului I. Murărașu e mai bună (oferă oîmp de refugiu) dar aceasta nu-i justifică existența.

Problema din diagrama II precede problema distinsă cu premiul IV (R. Lincoln), poziția fiind deplasată cu o coloană spre dreapta.

I. A. KAKOVIN Problemas, 1972	II. M. GORISLAVSKI Komsomolet, 1969	III. A. GRÜNEVALD Basler National zeit, 1950	IV. G. MOTT - SMITH Chess Review, 1937
(4+3) 1. Bf6!	2≠ (4+3) 1. Cc4!	2≠ (4+3) 1. Te8!	2≠ (4+3) 1. Td3! 2≠

Poziția problemei distinse cu premiul V (R. Brăgoescu) reprezintă după efectuarea cheii, oglinda problemei din diagrama III (cu excepția celui alb).

Problema care a obținut Mențiunea de onoare I rezultă din rotirea cu 90° a diagramei IV.

Ca urmare a celor arătate mai sus cele patru lucrări sînt eliminate iar numărul premiilor acordate se reduce la trei: Premiul I - R. A. Lincoln, Premiul II - S. Lorrain, Premiul III - B. Müller. Cele cinci mențiuni de onoare rămase urcă cu câte o treaptă, sînt mențiunilor rămînând neschimbate.

. - o o o - .

A APĂRUT NR. 5 AL REVISTEI

Începînd cu acest număr revista va avea rubrică permanentă de studii și probleme. Adresa la care se pot expedia lucrările originale este cea a maestrului V. PETROVICI cu specificația "Pentru revista 32/64"

Studii si Probleme

CONCURSUL INTERNATIONAL BIENAL
1990-1991

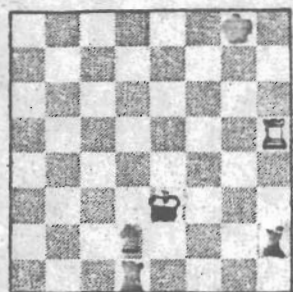
Arbitri: 2♙ - Emilian DOBRESCU
3♙ - Virgil NESTORESCU
n♙ - Mircea MANOLESCU

ajutoare - Nicolae CHIVU
inverse - Virgil NESTORESCU
feerice - Nicolae CHIVU
studii - Paul JOITA

studii

278.

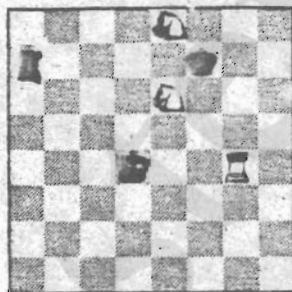
Raimondas SENKUS
(Lituania)

(2+4)

Remiză

279.

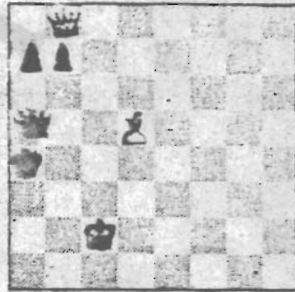

(4+2)

Alb câștigă

280.

J. VANDIEST
(Belgia)

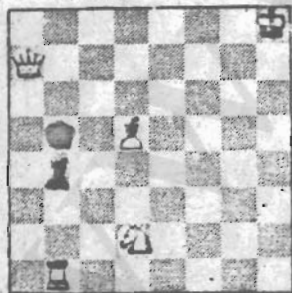
(3+4)

Alb câștigă

probleme

2141.

Vladimir PIPA
(U.R.S.S.)

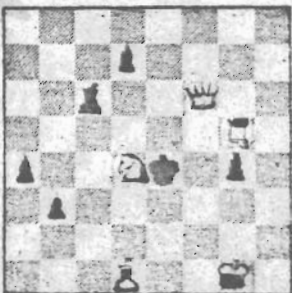

(5-2)

2♙

2142.

Nicolae POPA
Arsura - Vaslui

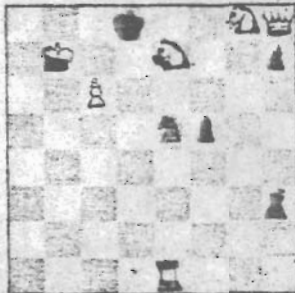

(5+6)

2♙

2143.

N.R. VASIUCIKO
(U.R.S.S.)

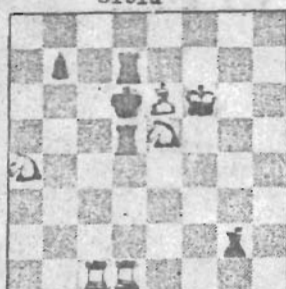

(6+5)

2♙

2144.

Pilaret IUNCU
Sibiu

(6+5) 2≠

2145.

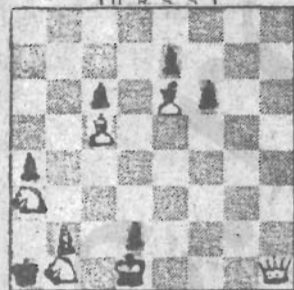
Nicolae CHIVU
București

(7+5) 2≠

2146.

V. A. KRIVENKO
(U.R.S.S.)

(9+6) 2≠

2147.

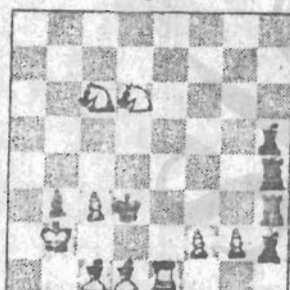
Aleksandr JUK
(U.R.S.S.)

(8+4) 2≠

2148.

Ion MURĂRAȘU
Botoșani

(9+6) 2≠

2149.

A. POSTNIKOV
(U.R.S.S.)

(8+9) 2≠

2150.

Gheorghe ONLIMAN &
Gligor OLTEAN
Sîngeorgiu de Pădure/
Șeulia de Mureș

(13+4) 2≠

2151.

A. SLESARENKO &
V. ȘANȘIN
(U.R.S.S.)

(10+8) 2≠

2152.

Mircea MANOLESCU
București

(8+10) 2≠

2153.

Efren PETITE
(Spain)

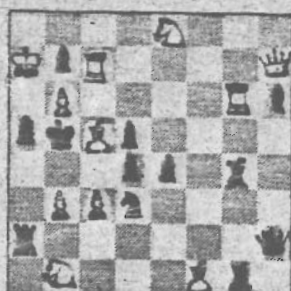

(10+10)

2 ≠

2154.

A. PANKRATIEV
(U.R.S.S.)

(11+12)

2 ≠

2155.

Marcel SEGERS
(Belgia)

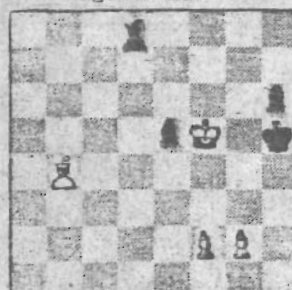

(14+11)

2 ≠

2156.

Milenko ĐUKIĆ
(Iugoslavia)

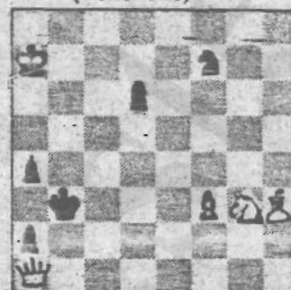

(4+4)

3 ≠

2157.

A. ŠAHNAZARIAN
(U.R.S.S.)

(5+5)

3 ≠

2158.

Iurii GORBATENKO &
Evgheni POMICEV
(U.R.S.S.)

(5+11)

3 ≠

2159.

Mihai OLARIU
Bucureşti

(9+11)

3 ≠

2160.

A. PANKRATIEV
(U.R.S.S.)

(10+10)

3 ≠

2161.

Nikolai KULIGHIN
(U.R.S.S.)

(10+11)

3 ≠

2162.

Mircea MANOLESCU
București

(7+10)

3#

2163.

P. MAKARENKO
(U.R.S.S.)

(10+11)

3#

2164.

A. VASILENKO
(U.R.S.S.)

(11+12)

3#

2165.

A. POSTNIKOV &
V. SAMILO
(U.R.S.S.)

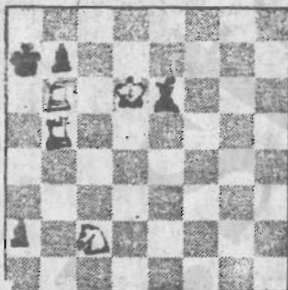

(12+11)

3#

2166.

Iurii GORDIAN &
Evghenii POMICEV
(U.R.S.S.)

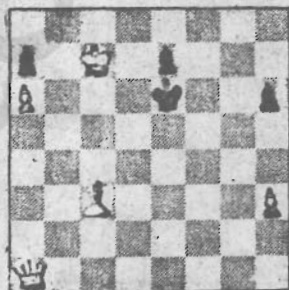

(4+4)

4#

2167.

V. KOLPAKOV
(U.R.S.S.)

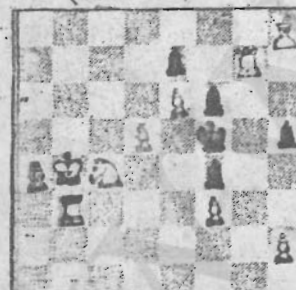

(5+4)

4#

2168.

Viktor KICIGHIN
(U.R.S.S.)

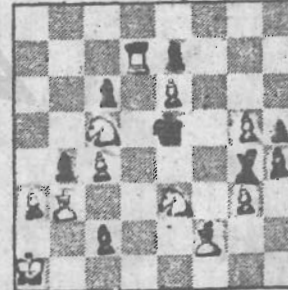

(10+5)

4#

2169.

Nikolai JARKOV &
Viktor NIKOLAEV
(U.R.S.S.)

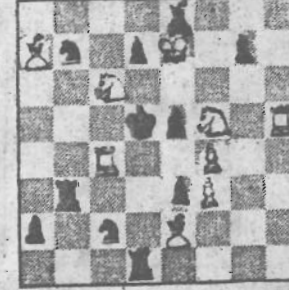

(13+6)

4#

2170.

Raimondas SENKUS
(Lithuania)

(9+11)

4#

2171.

A. PANKRATIEV
(U.R.S.S.)

(9+11)

5#

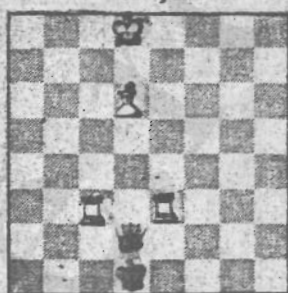
2172.

Mihai OLARIU
București

(8+14)

9#

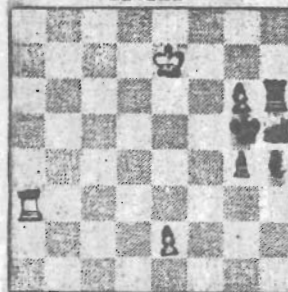
2173.

Ion MURĂRAȘU
Botoșani

(4+2)

2 soluții aj.2#
b) Dd2=Td2

2174.

Gabriel NEDEIANU
Slatina

(4+5)

aj.2#

b) Ta3=Na3

2175.

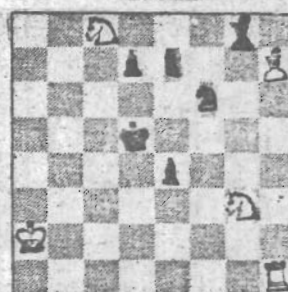
Virgil NESTORESCU
București

(4+7)

aj.2#

2 soluții

2176.

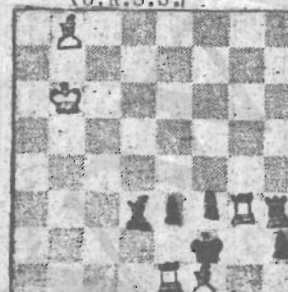
Gabriel NEDEIANU
Slatina

5-6

aj.2#

b) Nh7-h8

2177.

Nikolai VASIUCIKO
(U.R.S.S.)

(5+6)

aj.2#

2 soluții

2178.

Anatolii VASILENKO
(U.R.S.S.)

(3+9)

aj.2#

2 soluții

2179.

E. A. VAULIN
(U.R.S.S.)

(4+8)

aj.2#

3 soluții

In memoriam

Luna octombrie a acestuia an a adus dolia în inimile multor iubitori ai șahului artistic. Am încetat din viață trei renumiți compozitori: **Mr. Ghia Nadareisvili** (1923 - 1991), mare maestru, celebra etudist, fondator al școlii gruzine, **Norman Macleod** (1927 - 1991), maestru internațional, fost editor al prestigioasei reviste „The Problemist”, specialist în multe ramuri ale compoziției moderne, prof. **Grzegorz Grzeban** (1902 - 1991), maestru de onoare al FIDE (cunoscut și sub numele său adevărat de G. Bagdarian), părinte al etudisticii poloneze moderne.

Ne facem o datorie prezentând cititorilor noștri trei lucrări caracteristice ale acestor reprezentanți de seamă ai compoziției șahiste din țările lor.

G. NADAREISVILI
Premiul III
Thèmes 64, 1958

(3 + 2) Remisă

G. GRZEBAN
Premiul I
Memorial H. Paris, 1960

(6 + 5) Remisă

N. MACLEOD
Premiul IV
Memorial G. Paros, 1975

(7 + 7) aj. 2+

3 soluții

G. Nadareisvili: 1.Ch4+ Ra6 2.Cc6+ Ra4 3.Cb6+ Ra3 4.Cc4+ Ra2 (Șahul date de caii albi se pare că s-au terminat) 5.Nf3!! (o mutare splendidă, care oferă negrului două posibilități) a) 5...Df3 6.Cb4+ Ra1 7.Cc2+ Ra2 8.Cb4+ șah etern; b) 5...Df8+ 6.Rh7+ 7.Rh8 D:c4 8.Nd5! =. Tema studiului poartă denumirea gruzină **Mhedruli** (= cavaleada) și reprezintă nu o simplă luptă a cailor (contra damei), ci o interacțiune sistematică a acestora bazată pe crearea unui atac permanent (sau parțial) asupra regelui.

G. Grzeban: 1.d5+! R:d5 2.h8D Nb8+! 3.D:b8 Cb5+ 4.Ra8 Tal+ 5.Da7 T:a7+ 6.b:a7 Ce7+ 7.Rb8 Ca6+ 8.Ra8 Na4! (8...Nc6 9.c4+ Rd6 10.c5+ și pat) 9.b8T!! (Gresit 9.c4+? Rc6! 10.c5 Nb5! 11.b8C+ Rc7 12.C:a6 N:a6 13.c6 Rc8 14.c7 Nb7+; Pierde și 9.b8D? Nc6+ 10.Db7 Rd6 11.c3 Rd5 12.c4+ Rc5 13.Dxc6+ R:c6 14.c5 Rc7 15.c6 Rc8 și 16...Cc7+!) 9...Nc6+ 10.Tb7 Rd6 11.c4 Nhl 12.c5+ =. O frumoasă lucrare a veteranului etudisticii poloneze, care a fost un bun prieten al compozitorilor români.

N. Macleod: I/ 1.Tc4 Ce4 2.Td4 Ce3+; II/ 1.Td4 Cc4 2.Te4 Cb6+; III/ 1.Te4 R:d2 2.Tc4 b:c4+. Trei soluții bazate pe tempo, foarte fin diferențiate.

Tot în acest an, pe 12 septembrie, a încetat din viață cunoscutul maestru israelian **Shlomo Seider**. Născut în România la 15 decembrie 1933 a fost un colaborator apreciat al revistei noastre, participând și obținând succese la diferite concursuri românești, cel mai recent succes fiind cel de la Memorialul V. Cuciuc unde a obținut premiul II, transformat după cum arătam în numărul de față (pag.21) în premiul I, fapt onorant pe care din păcate maestrul nu l-a mai aflat.

Prezență permanentă în albele FIDE începând cu ediția 1959-1961, maestrul internațional **Shlomo Seider**, deși a excelat în domeniul problemelor cu mat în trei mutări, a compus cu deosebit talent în toate genurile.

Pentru a-i cinști memoria, am ales din nenumăratele lucrări distinse în concursuri patru probleme pe care le prezentăm în continuare.

SHLONO

SEIDER

Pr. II - Israel
Ring Tourney, 1965Pr. II - Revista
de Şah, 1974(împreună cu
Paul Văcărescu)
Br. I, Israel Rg. Ty., 1973Locul II -
W.C.C.T. 2, 1981(12+9) 2
1.Tf6? Bxh7! 1.Dc5? e4!
1.Tc4? bxc2! 1.c4!(8+12) 3
1.Bd1! (2.Dd4+) Cb5,
Cc6, Nc5 2.Dd5, C:d7 Cxc4+
(AB-BC-CA)(11+12) 3
1.b:c5! (2.Dd6+)
1...T8, T1, N:c5
2.De5, d:e4, Te5+(6+13) aj. 2
CIRCE 2 soluții
1.Dc5(e2) c8d 2.Cxc8
(d4) e:d3 (Tab) =
1.Dc6(h2) c8t 2.Cxc8
(Th1) h:g3 (Nf8) =

CONCURSURI ANUNȚATE

Federația Poloneză de Şah anunță concursul Memorial prof. G. Grzeban la studii, temă liberă. Lucrările se vor trimite până la 31 octombrie 1992 pe adresa: Wladislaw Rosolak - Sadowa 18/20 m.47, 91-465 LODZ, POLONIA. (Arbitru: Jan Rusinek).

Ca ocazia celei de a 70-a aniversări a lui Karl POHLEIM, „Harmonie” organizează un concurs pentru probleme cu mat în trei mutări ortodoxe. Termen: 12 mai 1992 pe adresa: Wolfgang Berg, Dorfplatz 4, D-0-2711 RAMPE - GERMANIA. (Arbitru: Mirko Degenholbe).

Federația de şah Rheinland-Pfalz și revista EUROPA-ROCHADE anunță organizarea pentru anul viitor a unui concurs internațional de studii tematice: se cer studii în care albul dispune numai de rege și pion(i).

Arbitri: Hans Gruber (arbitru internațional FIDE) și M. Pfennkuche (fost campion mondial de dezlegări în 1988). Fond de premii: 300 DM. Adresa: Manfred Rittirsch, Weisenauerstr. 27, D-6090 Rüsselsheim, GERMANIA. Termen: 1 mai 1992 (Data poștei).

Revista „Diagrammes” organizează un concurs tematic pentru probleme minimale albe (două piese albe, inclusiv regele) la două secții:

a) Studii de remiză (arbitru A. Hildebrand)

b) Probleme feerice directe folosind un singur tip de piesă feerică sau o singură condiție feerică (arbitru G. Poisson)

Lucrările se vor trimite până la 30 aprilie 1992 pe adresa: Luis Azemard, 5 residence R.Rolland, rue Panouris, 13110 - Port-de-Bouc, FRANȚA

Asociația problemiştilor finlandezi organizează Memorial Osmo Kaila pentru probleme cu cel puțin două enunțuri diferite, fără schimbarea poziției, la două secții:

a) Probleme de mat sau pat direct, inverse, ajutoare sau studii, fără piese sau condiții feerice (arbitru P. Perkonoja).

b) Orice alt tip de probleme, cu observații: condiții feerice diferite (ex. Circe, Madras), nu se consideră enunțuri diferite. (arbitru S. Ylikarjula)

Lucrările se vor trimite până la data de 3 iunie 1992 pe adresa: Erkki Puhakka, Miniatontie 1B 14, 02360 ESPOO, FINLANDA.

Vojko BARTOLOVIĆ

Went. 4 - Jubileu O. Kaila, 1966

a) 1.Td3 g2
2.Td1=b) 1.g2 Bg3
2.a:b3 Del=c) 1.Tc3 g2
2.Df2+ Rxf2=

(8+8) a) 2-4; b) aj. 2-4; c) inv. 2-4